

A woman with long blonde hair, wearing a bright yellow turtleneck sweater, is seated at a wooden table. She is looking down at a laptop, with her hands on the keyboard. A white cup of coffee sits on a saucer on the table. The background is a softly blurred interior with a window and wooden elements.

Kela|Fpa[®]

Reformen av utkomststödet 2026

Målen med lagändringen

- Enligt statsminister Petteri Orpos regeringsprogram ska en reform av utkomststödet genomföras 2026.
- Syftet med reformen är att minska långvarigt beroende av utkomststöd och förtydliga utkomststödet roll som ett stöd i sista hand för dem som inte klarar av att själva trygga den försörjning som krävs för ett människovärdigt liv.
- Å andra sidan syftar reformen till att öka sysselsättningen och stärka den offentliga ekonomin.
- Målet är att minska utgifterna för utkomststöd med 70 miljoner euro.
- Reformen trädar i kraft 1.2.2026.

Huvudpunkterna i reformen 1/3

- **Då man låter bli att ansöka om primära förmåner** utgör det en grund för att sänka utkomststödets grunddel. Grunddelen sänks med 50 % om kunden inte inom en månad från den uppmaning som hen fått ansöker om de primära förmåner som hen sannolikt har rätt till.
- **Då man försummar sin skyldighet att söka heltidsarbete.** Om kunden trots uppmaning inte inom en månad anmäler sig till sysselsättningstjänsterna som sökande av heltidsarbete sänker FPA utkomststödets grunddel med 50 %.
- **Då man handlar på ett arbetskraftspolitiskt klandervärt sätt** (karens och skyldighet att vara i arbete eller begränsning för personer under 25 år) och därmed förlorar arbetslöshetsförmåner, kan det leda till att utkomststödets grunddelen sänks med 20 % för den första månaden och sedan med 40 %. Sanktionerna som påverkar arbetslöshetsförmånerna ersätts alltså inte längre till fullt belopp med utkomststödet.
- **Då man försummar sin integrationsplan** och därmed förlorar arbetslöshetsförmåner, kan det leda till att grunddelen sänks med 20 %.
- I lagen slopas samtidigt FPA:s skyldighet att vid sänkning av grunddelen hänvisa kunden till bedömning av servicebehovet i enlighet med socialvårdslagen samt att lämna ut uppgifter om beslutet om sänkt grunddel.

Huvudpunkterna i reformen 2/3

- Grunddelen skärs ned för personer som fyllt 18 år. Utkomststödets grunddel skärs ned med 2–3 % för alla som fyllt 18 år.
- **Förvärvsinkomstavrdraget på 150 euro/mån. slopas**, det vill säga förvärvsinkomsten inverkar i fortsättningen till fullt belopp på stödet. Också understöd beaktas i fortsättningen till fullt belopp.
- **Utgifter för hälso- och sjukvård som ska beaktas i samband med utkomststöd** kan till vissa delar bedömas strängare än tidigare.
- **Boendenormerna fastställs på ett nytt sätt.** Det sätt på vilket boendenormerna fastställs ändras i början av 2027. I fortsättningen kan boendenormerna också sjunka.
- **Boendeutgifter betalas i vissa situationer direkt till hyresvärd.** Utkomststödets andel av bostadens hyra betalas i fortsättningen alltid direkt till hyresvärd om hyresgarantin för bostaden har beviljats som en del av det grundläggande utkomststödet. Det här gäller också kunder som beviljats hyresgaranti före lagändringen.

Huvudpunkterna i reformen 3/3

- **Beslut kan fattas för en längre tid än en månad.** Utkomststöd kan vid behov beviljas, betalas eller avslås för en längre eller kortare tid än en månad. Om stödet avslås för en längre tid har kunden alltid rätt att ansöka om stöd på nytt.
- **Utkomststödet kan också dras in** till exempel i situationer där den som får utkomststöd flyttar utomlands, får ett arbete eller avlider.
- **Begäran om uppgifter från penninginstitut utan något separat beslut.** FPA kan i fortsättningen av penninginstitut få uppgifter som är nödvändiga för att fatta beslut om utkomststöd, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte kan fås på annat sätt och det finns orsak att misstänka att de uppgifter som kunden lämnat inte är tillräckliga eller tillförlitliga. En begäran till ett penninginstitut ska i framtiden kunna göras utan att det behövs ett lagakraftvunnet beslut i ärendet. Kunden ska dock informeras om detta.
- **Personkretsen som omfattas av tillämpningsområdet preciseras.** Utkomststöd beviljas en sökande eller familj som vistas stadigvarande i Finland. Vistelsens faktiska karaktär ska också i fortsättningen utredas individuellt för varje sökande. Om det av en myndig person krävs ett uppehållstillstånd för vistelsen måste tillståndet vara i kraft.

Central metod för reformen: Sänkning av grunddelen

Vad avses med grunddel?

- Grunddelen är ett kalkylerat belopp bestående av nödvändiga utgifter som hör till det dagliga livet (till exempel utgifter för mat och kläder).
- **Grunddelen beaktas alltså som utgift i utkomststödsberäkningen.** Utöver grunddelen kan man också få utkomststöd för övriga grundutgifter, såsom för boendeutgifter.
- Om de godtagbara utgifterna är större än inkomsterna och tillgångarna, betalas i utkomststöd det belopp som utgör mellanskillnaden mellan utgifterna och inkomsterna.
- För varje familjemedlem beaktas en egen grunddel. Grunddelens belopp är 578,43 euro/månad för ensamstående.
- [Läs mer om grunddelen](https://fpa.fi) (fpa.fi)

Så här beräknas utkomststödet

- Utkomststödet belopp fås genom att man räknar ihop alla inkomster, tillgångar och andra förmåner och sedan subtraherar de utgifter som godkänns i samband med utkomststöd.
- Läs mer: [För vilka utgifter kan man få utkomststöd?](https://fpa.fi) (fpa.fi)

Du kan få utkomststöd om dina utgifter är större än dina inkomster

! Inkomster, tillgångar och andra stöd – godtagbara utgifter (till exempel hyra och grunddel) = utkomststödet belopp

Grafik: FPA

Processen för att sänka grunddelen från 1.2.2026

Kunden har till exempel inte anmält sig som arbetslös heltidsarbetssökande hos sysselsättningstjänsterna och ansökt om en arbetslöshetsförmån och andra förmåner som hen har rätt till, såsom bostadsbidrag.

Först uppmanar FPA kunden att inom en månad **anmäla sig hos sysselsättningstjänsterna** och **söka heltidsarbete** och andra **primära förmåner** som hen har rätt till.

50

Om **kunden inte följer uppmaningen inom tidsfristen, sänks grunddelen med 50 %** tills kunden har anmält sig hos sysselsättningstjänsterna och ansökt om de primära förmåner som hen har rätt till.

När kunden har **anmält sig hos sysselsättningstjänsterna** och ansökt om de **primära förmåner** som hen har rätt till, **sänks inte grunddelen längre.**

Om kunden **senare förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån** på grund av karens eller skyldigheten att vara i arbete eller ansökningsskyldigheten för personer under 25 år sänks grunddelen, dvs. **utkomststödet kompenserar inte längre den förlorade arbetslöshetsförmånen fullt ut.**

FPA kontrollerar alltid först om villkoren för en sänkning av grunddelen uppfylls. Kunden kan alltid ta ställning till en sänkning av grunddelen innan den sänks. Velfärdsområdet kan lämna ut uppgifter om kundens situation när FPA överväger en sänkning av grunddelen. Grunddelen sänks inte om det är oskäligt eller om det skulle äventyra den nödvändiga försörjningen.

Skälighetsprövning och hörande görs fortfarande

- När FPA första gången överväger att sänka grunddelen hör FPA kunden. Kunden får möjlighet att ge en utredning om varför grunddelen inte borde sänkas eller varför det vore oskäligt att sänka den.
- Sänkningen kan göras endast om den inte äventyrar den utkomst som oundgängligen behövs för att trygga ett människovärdigt liv och sänkningen inte heller i övrigt kan anses oskälig.
- Sänkningen påverkar grunddelen endast för den person som inte har sökt heltidsarbete och andra förmåner som hen har rätt till.

Process för sänkning av grunddelen

- FPA fattar beslut om sänkning av grunddelen för en månad i taget genom skriftligt förfarande.
- När FPA första gången överväger att sänka grunddelen hör FPA kunden.
 - Om det är fråga om en arbetskraftspolitisk försummelse som leder till att kunden förlorar en arbetslöshetsförmån, kan kunden höras redan när FPA får uppgift från arbetskraftsmyndigheten om att kunden har fått en begäran om utredning.
 - Om det är fråga om försummelse att anmäla sig som arbetssökande hör FPA kunden i samband med att hen uppmanas att anmäla sig som arbetssökande inom en viss tid.
- Själva beslutet om sänkning av grunddelen kan fattas när FPA har försäkrat sig om att villkoren uppfylls.
- Om sänkningen av grunddelen efter den första månaden fortsätter på samma grund och till samma belopp som tidigare, kan kunden separat ges möjlighet att lämna in en ny utredning endast om det framkommer skäl utifrån vilka det kan anses nödvändigt att höra kunden på nytt.
- Hänvisning till välfärdsområdet för bedömning av servicebehovet slopas. Samtidigt slopas FPA:s skyldighet att lämna ut uppgifter till välfärdsområdet om beslut om sänkt grundläggande utkomststöd.

Grunddelen till fullt belopp och sänkt med 50 %, e/m.

Den sökande eller en familjemedlem	Grunddelen till fullt belopp	Sänkt grunddel -50 %
Ensamstående	578,43	289,22
Bor i gemensamt hushåll	497,45	248,73
Ensamförsörjare	665,19	332,60
Bor hos sina föräldrar	422,25	211,13

Sänkningen påverkar grunddelen endast för den person som till exempel inte har sökt heltidsarbete och andra förmåner som hen har rätt till. Beloppen i tabellen är i kraft 1.3.–31.12.2026.

Grunddelen till fullt belopp och sänkt med 20 och 40 %, e/m.

Den sökande eller en familjemedlem	Grunddelen till fullt belopp	Sänkt grunddel -20 %	Sänkt grunddel -40 %
Ensamstående	578,43	462,74	347,06
Bor i gemensamt hushåll	497,45	397,96	298,47
Ensamförsörjare	665,19	532,15	399,11
Bor hos sina föräldrar	422,25	337,80	253,35

Sänkningen påverkar grunddelen endast för den person som till exempel har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av karens. Beloppen i tabellen är i kraft 1.3.–31.12.2026.

Exempel: Så här påverkar sänkningen av grunddelen Jannes stöd

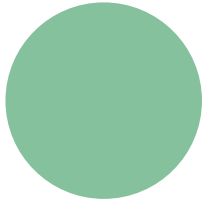
- Janne är arbetslös. Han har inga inkomster.
- Janne bor ensam i Helsingfors.
Hyran för Jannes bostad är 700 euro/månad.

Jannes situation	Vad händer	Hur mycket får Janne?
Janne har bara ansökt om utkomststöd.	FPA säger att han måste ansöka om andra stöd inom 1 månad.	Utkomststödet för 1 månad är 1 300 e/mån
Janne ansöker inte om andra stöd, även om FPA sagt att han måste göra det.	Utkomststödet grunddel (600 e/mån) sänks med 50 %.	Utkomststödet är 1 000 e/mån, det vill säga 300 euro mindre än tidigare!
Janne ansöker också om andra stöd som han kan få, alltså arbetslöshetsstöd och bostadsbidrag.	Grunddelen sänks inte.	De olika stöden sammanlagt är 1 300 e/mån

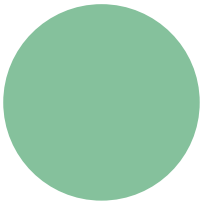
Arbetsmängd, behov av information och handledning av kunden

Uppskattningar av antalet kunder i regeringens proposition

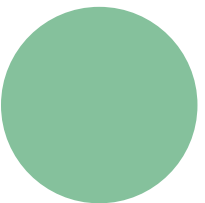
Kunder som saknar inkomster (inga skattepliktiga inkomster)

- **ca 33 000 personer**
- Uppmaning att ansöka om primära förmåner och heltidsarbete
- Tidsfrist på 1 månad, varefter grunddelen sänks med 50 %

Personer som arbetar mindre än 30 timmar per vecka och personer som studerar utan studieförmån

- **ca 34 000 personer**
- Uppmaning att ansöka om primära förmåner och heltidsarbete
- Tidsfrist på 1 månad, varefter grunddelen sänks med 50 %

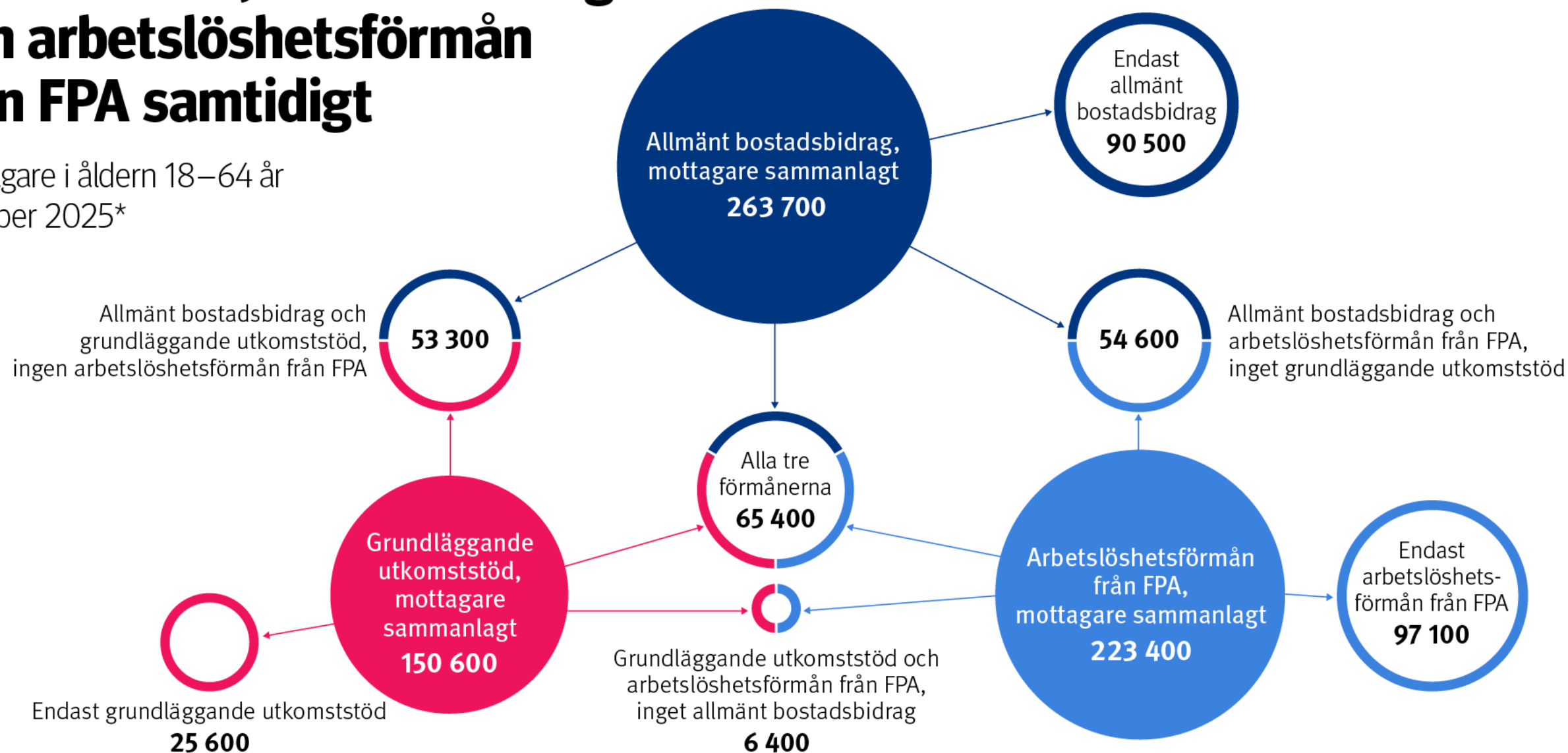

Förlorad arbetslöshetsförmån på grund av försummelse av arbetskraftspolitisk skyldighet

- **ca 39 000 personer**
- Sänkning av grunddelen först med 20 %
- Om kunden har förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån för mer än 30 dagar sänks grunddelen med 40 % från och med den andra månaden.

Utkomststöd, bostadsbidrag och arbetslöshetsförmån från FPA samtidigt

Mottagare i åldern 18–64 år
i oktober 2025*

*Har fått någon av de tre förmånerna. Som mottagare av grundläggande utkomststöd och allmänt bostadsbidrag beaktas de sökande och deras partner.

Grafik: FPA

Behov av information och kommande rapporter

- I [FPA:s statistikdatabas Kelasto](#) finns en sammanställning av den centrala statistiken över den sociala trygghet som FPA handhar, såsom arbetslöshetsförmåner och utkomststöd. I Kelasto kan du ta fram rapporter med olika sökkriterier.
- En del av rapporterna finns också i form av öppna data, se [Öppna data enligt ämne](#).
- FPA börjar publicera statistik över sänkning av grunddelen när lagen träder i kraft. Länkar till rapporterna uppdateras här.
- I [FPA:s faktaportal](#) håller man också på att skapa en ny tjänst: Lägesbild av sysselsättningen.
 - Den första versionen blir klar i början av 2026 och den innehåller mottagar- och betalningsuppgifter för yrkesinriktad rehabilitering, rehabiliteringspenning och arbetslöshetsförmåner som finansieras av kommunerna samt uppgifter om avgöranden om sjukpension från FPA.
 - I följande version kommer det att ingå också mottagar- och betalningsuppgifter för sjukdagpenning och arbetslöshetsförmåner.

Handledning av kunderna och kommunikation

- FPA började uppmana kunderna att ansöka om primära förmåner och anmäla sig som heltidsarbetssökande redan i november 2025.
- Målet är att kunderna i tid uppmanas att ta reda på om de har rätt till primära förmåner och ansöka om dem och anmäla sig som heltidsarbetssökande för att undvika att grunddelen sänks.
 - I fortsättningen kompenserar utkomststödet inte längre fullt ut den arbetslöshetsförmån som förlorats på grund av en sanktion inom arbetslöshetsförmånen.
- Vid FPA handleds kunderna både inom kundbetjäningen och inom handläggningen.
- Kommunikationen stöder kundhandledningen i flera olika kanaler.
 - Kunderna handleds till exempel på fpa.fi (www.fpa.fi/primara-formaner) samt med hjälp av meddelanden och ett infoblad. Infobladet innehåller förtydligande visualiseringar och det publiceras på flera olika språk. FPA:s broschyrer och infoblad: www.fpa.fi/broschyror-for-personkunder
- Samarbetsparterna kan använda de här materialen i sitt eget kundarbete.

Kela|Fpa[®]
Tack!

